

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5CdoR/12/2025
Identifikačné číslo spisu: 1320205023
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1320205023.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej vo veci vo veci starostlivosti o maloleté dieťa J. S., narodenej XX. Q. XXXX, t. č. plnoletej, V., Q.S. XX, prechodne bytom H. V. P., X. XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Markétou Chlebovou, Bratislava, Pod Vtáčnikom 3, dieťa matky Ing. U. S., narodenej XX. U. XXXX, V., Q. XX, prechodne bytom H. V. P., X. XX, a otca V. S., narodeného XX. X. XXXX, B. S. XXX, zastúpeného advokátkou JUDr. Andreou Chorvátovou Nagyovou, Kozárovce 632, v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného, vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. B3-38P/68/2020, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 03. apríla 2025 sp. zn. 14CoP/178/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie do potvrdzujúceho výroku I. v časti o zvýšení výživného o d m i e t a a v časti o zamietnutí návrhu vo zvyšku z a m i e t a.

Dovolanie do výroku II. o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov konania n e m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava II (ďalej v texte „mestský súd“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 14. mája 2024 č. k. B3-38P/68/2020-574 rozhodol tak, že:

„Súd zvyšuje vyživovaciu povinnosť otca na plnoletú dcéru J. S., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 80 eur mesačne na sumu 180 eur mesačne od 27.03.2020, ktoré výživné je otec povinný poukazovať k rukám plnoletej dcéry vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

Zročné výživné na plnoletú dcéru J. S., nar. XX.XX.XXXX, za obdobie od 27.03.2020 do 30.09.2023 v sume 4.216,15 eur je otec povinný uhrádzať v splátkach po 100 eur mesačne k rukám plnoletej dcéry spolu s bežným výživným počnúc mesiacom júnom 2024 s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Vo zvyšnej časti súd návrh na zvýšenie výživného zamietla.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

1.1. Právne vec posúdil podľa ust. § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3, zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), § 2 ods. 1 a 2, § 52, § 111, § 121 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“).

1.2. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o návrhu matky na zvýšenie výživného na vtedy maloletú dcéru (toho času plnoletá), ako aj o návrhu matky na priznanie spätného zvýšenia výživného od 01. 01. 2017 do podania návrhu. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že návrh na zvýšenie výživného je čiastočne dôvodný. Matka sa návrhom domáhala zvýšenia výživného od 01. 01. 2017 na sumu 480 eur mesačne, pričom zvýšenie výživného späťne za obdobie do podania návrhu odôvodňovala ochranou detí pred stresom, zabránením psychického týrania zo strany otca a zabezpečením ich nerušeného psychického a fyzického vývoja. Súd prvej inštancie priznal zvýšenie výživného len odo dňa začatia súdneho konania, čo odôvodnil nepreukázaním dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré by matke bránili podať návrh na zvýšenie výživného skôr a v časti zvýšenia výživného späťne do dňa začatia konania v celom rozsahu zamietol.

1.3. Mestský súd mal za preukázané, že výživné bolo naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Pezinok č. k. 12P/108/2011-93 zo dňa 04. 12. 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11CoP/99/2013 zo dňa 30. 07. 2013, právoplatným dňa 28. 08. 2013, ktorým bolo znížené na sumu 80 eur mesačne od 01. 08. 2011. V čase rozhodovania súdu bol otec rozvedený, mal jednu ďalšiu vyživovaciu povinnosť k synovi vo výške 100 eur mesačne, býval v prenajatej časti rodinného domu, uhrádzal nájomné s energiami vo výške 130 eur mesačne, mal zhoršený zdravotný stav, poberal invalidný dôchodok vo výške 325 eur mesačne. Matka bola rozvedená, mala jednu ďalšiu vyživovaciu povinnosť k synovi, bývala bezplatne v rodinnom dome svojich rodičov s deťmi, mala zhoršený zdravotný stav, poberala invalidný dôchodok vo výške 254 eur mesačne, prídavky na deti a výživné na deti. Rodičia mali v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov garáž a byt v V., pričom bezpodielové spoluvlastníctvo manželov nebolo po rozvoze manželstva vyporiadané. Dcéra bola vo veku necelých XX rokov, bola žiačkou X. ročníka základnej školy, vyžadovala si individuálny prístup, navštevovala psychológa. Priemerné mesačné výdavky na dcéru matka nevedela vyčíslit'.

1.4. O výške výživného bolo následne rozhodované rozsudkom Okresného súdu Pezinok č. k. 28P/200/2013-50 zo dňa 27. 03. 2014, právoplatným dňa 22. 04. 2014, ktorým bol zamietnutý návrh otca na zníženie výživného na deti, ako aj návrh otca na zrušenie vyživovacej povinnosti otca k vtedy maloletému P. a taktiež bol zamietnutý aj návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na dcéru z dôvodu, že nedošlo k zmene pomerov, ktoré by odôvodňovali zmenu výšky určeného výživného, resp. jeho zrušenie. Následne rozsudkom Okresného súdu Pezinok č. k. 10C/97/2014-22 zo dňa 26. 09. 2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 04. 12. 2014, bola s účinnosťou od 01. 05. 2014 zrušená vyživovacia povinnosť otca voči toho času už plnoletému synovi P.. Súd prvej inštancie mal ďalej za preukázané, že na Okresnom súde Pezinok je pod sp. zn. 4Pc/11/2023 vedené konanie o zrušenie vyživovacej povinnosti na navrhovateľku (plnoletú dcéru) s účinnosťou od 01. 09. 2023, ktoré doposiaľ neboho právoplatne skončené.

1.5. Súd ďalej konštatoval, že došlo k zmene pomerov na strane rodičov i navrhovateľky (plnoletej dcéry). Uviedol, že otcovi dňa 01. 05. 2014 zanikla vyživovacia povinnosť k synovi P.U. vo výške 100 eur mesačne, okrem výsluhového dôchodku poberá aj starobný dôchodok a zároveň získal finančný prospech z predaja nehnuteľností. V súčasnosti nevlastní nehnuteľnosti ani osobné motorové vozidlo, úspory nemá, naďalej žije v prenajatej časti rodinného domu svojho priateľa, kde uhrádza nájomné s energiami. Má zhoršený zdravotný stav. Matke zanikla vyživovacia povinnosť k synovi P., do 09/2023 poberala prídavok na dieťa, poberala invalidný dôchodok, poberá starobný dôchodok, vlastní viaceré nehnuteľnosti, ktoré neprenajíma. Býva s navrhovateľkou a svojim bratom v rodinnom dome, ktorého je podielovou spoluvlastníčkou. Nevlastní osobné motorové vozidlo, nemá úspory. Má zhoršený zdravotný stav. Navrhovateľka sa pripravovala na svoje budúce povolanie štúdiom na strednej škole, počas ktorého pracovala a mala príjem z praxe. Štúdium ukončila dňa 13. 09. 2023 maturitnou skúškou. Je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie. Nevlastní žiadne nehnuteľnosti ani osobné motorové vozidlo a nemá úspory. Má zhoršený zdravotný stav. Odôvodnené potreby navrhovateľky na bývanie, stravu, oblečenie a obuv, hygienu a drogeriu, štúdium, náklady spojené so zhoršeným zdravotným stavom a voľnočasové aktivity súd ustálil vo výške 500 eur mesačne.

1.6. Vychádzajúc z odôvodnených potrieb navrhovateľky, ako aj zo skutočnosti, že zákonnú

vyživovaciú povinnosť voči nej majú obaja rodičia, berúc do úvahy majetkové pomery rodičov, ako aj ich možnosti a schopnosti plniť si vyživovaciú povinnosť, súd prvej inštancie návrhu čiastočne vyhovel a zvýšil vyživovaciú povinnosť otca zo sumy 80 eur mesačne na sumu 180 eur mesačne od podania návrhu, t. j. odo dňa 27. 03. 2020, do dňa 30. 09. 2023, a to s prihliadnutím na skutočnosť, že navrhovateľka v mesiaci september 2023 ukončila stredoškolské štúdium maturitnou skúškou, nie je uznaná za invalidnú, je schopná pracovať a do augusta 2023 aj pracovala. Súd prihliadol aj na skutočnosť, že otcovi zanikla vyživovacia povinnosť voči synovi P. a že okrem výsluhového dôchodku je poberateľom aj starobného dôchodku. Vo zvyšnej časti súd prvej inštancie návrh zamietol, pričom bral do úvahy zhoršený zdravotný stav otca, ako aj skutočnosť, že aj matka má k navrhovateľke zákonnú vyživovaciú povinnosť a taktiež jej zanikla vyživovacia povinnosť k synovi P., jej pomery sa zlepšili, poberá starobný dôchodok a vlastní viaceré nehnuteľnosti.

1.7. Súd prvej inštancie navrhovateľke priznal zročné výživné za obdobie od podania návrhu, t. j. od 27. 03. 2020 do 30. 09. 2023 vo výške 4.216,15 eur (16,15 eur ako pomerná časť za 03/2020 + 9 mesiacov roku 2021 x 100 eur + 12 mesiacov roku 2021 x 100 eur + 12 mesiacov roku 2022 x 100 eur + 9 mesiacov roku 2023 x 100 eur), ktoré s prihliadnutím na príjem otca a skutočnosť, že nemá úspory, povolil uhrádzať v splátkach vo výške 100 eur mesačne počnúc mesiacom júnom 2024, s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

1.8. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

2. Proti vyššie uvedenému rozsudku prvostupňového súdu podala odvolanie navrhovateľka a povinný. O odvolaní bolo rozhodnuté rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej v texte „odvolací súd“) z 03. apríla 2025 sp. zn. 14CoP/178/2024 tak, že odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku o zvýšení výživného a o zamietnutí návrhu vo zvyšku potvrdil (výrok I.) a vo zvyšnej, odvolaním napadnutej časti, rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (výrok II.).

2.1. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie otca je čiastočne dôvodné, a preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP v napadnutej časti vo výroku II. o zročnom výživnom zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie v tejto časti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a vo výrokovej časti I. a III., týkajúcej sa určenia výživného k navrhovateľke a zamietnutia jej návrhu vo zvyšnej časti, napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

2.2. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutých výrokov, konanie mu predchádzajúce, ako aj obsah celého spisového materiálu a dospel k záveru, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel ohľadom rozhodujúcich skutočností k správnym skutkovým zisteniam a vec v uvedenom rozsahu správne posúdil i po právnej stránke. Odvolací súd sa rovnako stotožnil so závermi, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a jeho právne posúdenie, pokiaľ ide o zvýšenie výživného na plnoletú dcéru povinného, považuje za správne, pričom aj odvolací súd na základe vykonaných dôkazov zhodne s prvoinštančným súdom vyhodnotil návrh oprávnenej na zvýšenie výživného ako sčasti opodstatnený a naopak argumenty otca a plnoletej dcéry, ktorými operovali v odvolaniach (a ktoré vzniesli už v konaní pred súdom prvej inštancie) ako nedôvodné. Odvolací súd ani s prihliadnutím na argumenty povinného a oprávnenej obsiahnuté v odvolaniach nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu vo výrokoch I. a III., týkajúcich sa určenia výživného k oprávnenej plnoletej dcére a zamietnutia jej návrhu vo zvyšnej časti odchýliť, a nemôže preto dať odvolateľom za pravdu. Preskúmaním obsahu spisového materiálu sa aj v odvolacom konaní potvrdila správnosť skutkových zistení súdu prvej inštancie, preto s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd poukazuje na písomné vyhotovenie napadnutého rozsudku a jeho odôvodnenie. Avšak pokiaľ ide o rozhodnutie súdu prvej inštancie o zročnom výživnom, tu odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa riadne nevysporiadal s dôvodmi, pre ktoré určil zročné výživné takým spôsobom, ako bolo určené. Pre nepreskúmateľnosť takého rozhodnutia, resp. jeho odôvodnenia, bolo potrebné v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť ho prvoinštančnému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

2.3. V súvislosti s odvolaním oprávnenej dcéry odvolací súd uviedol, že výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane oprávnenej, a jednak na strane povinného, v tomto prípade otca. Odvolací súd má za to, že v prvoinštančnom konaní súd vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom,

pričom ustálil výšku nákladov, pokiaľ ide o odôvodnené potreby oprávnenej, ako aj výšku príjmov na strane povinného. Ku komparácií príjmov rodičov prezentovanej dcérou v odvolaní, odvolací súd považoval za nevyhnutné uviesť, že výška príjmov povinného otca a matky nie je sama o sebe postačujúca na vyvodenie záveru o rozdielnom finančnom podieľaní sa na jej výžive. Smerodajné sú v tomto smere aj možnosti, schopnosti a majtkové pomery rodičov prevyšujúce rámec ich pravidelných mesačných príjmov. Vychádzajúc z majtkových pomerov oboch rodičov preukázaných v priebehu tohto konania, t. j. výška starobného dôchodku a výsluhového dôchodku otca, skutočnosť, že nie je vlastníkom žiadneho nehnuteľného majetku, rovnako nie je vlastníkom ani osobného motorového vozidla, nemá vytvorené úspory, zohľadňujúc i na jeho vysoký vek a zhoršený zdravotný stav, a súčasne výška starobného dôchodku matky, skutočnosť, že je vlastníčkou resp. spoluvlastníčkou viacerých nehnuteľností a nie je vlastníčkou osobného motorového vozidla, zároveň nemá vytvorené žiadne úspory a taktiež prihliadal na jej zhoršený zdravotný stav, odvolací súd dospel k záveru, že zvýšenie výživného zo sumy 80 eur mesačne na sumu 180 eur mesačne je adekvátne a dostatočné, aj vzhľadom k možnostiam a schopnostiam otca ako povinného.

2.4. Odvolací súd v súvislosti s námietkou odvolateľky, týkajúcej sa zamietnutia jej návrhu v časti spätného priznania výživného mal za to, že dôvody hodné osobitného zreteľa zakladajúce možnosť súdu priznať späť výživné musia spočívať v objektívnej nemožnosti navrhovateľky podať návrh na zvýšenie výživného skôr. Musí ísť o vážne dôvody, ktoré navrhovateľka musí v konaní preukázať. Relevantný by tak mohol byť dôvod spočívajúci v zlom zdravotnom stave navrhovateľky (v tomto prípade jej matky) znemožňujúci včasné uplatnenie nároku (napr. kóma), prípadne konanie majúce znaky trestného činu spočívajúce v bránení nároku na výživné (napr. vyhružky či násilné konanie). Argumenty prezentované navrhovateľkou počas konania pred súdom prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní nemožno považovať za objektívne znemožňujúce nemožnosť podať návrh na zvýšenie výživného skôr, keďže súd zlý zdravotný stav oprávnenej dcéry (v čase podania návrhu maloletej) nemohol považovať za v tomto smere relevantný, pretože nijakým spôsobom neodôvodňoval objektívnu nemožnosť matky (ako zákonného zástupcu v tom čase maloletej dcéry) na včasné podanie návrhu na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca. Okolnostiam spočívajúcim v subjektívnych ťažkostiach matky v súvislosti so včasným podaním návrhu nie je možné pripísať váhu ospravedlniteľného dôvodu, pre ktorý by konanie nebolo možné začať skôr, a teda, s ohľadom na už vyššie uvedené, sa odvolací súd aj v tomto smere stotožnil s názorom súdu prvej inštancie a dôvod hodný osobitného zreteľa na späť priznanie zvýšeného výživného nevzhladol.

2.5. Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa zročného výživného na oprávnenu, z odôvodnenia rozsudku nie je možné vyvodiť, ako súd prvej inštancie dospel ku dátumu 30. 09. 2023, ktorý má zodpovedať koncu obdobia, za ktoré je otec povinný oprávnenej dcére plniť zročné výživné. Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že oprávnená bola ako plnoletá študentkou Strednej súkromnej odbornej školy - F. v Bratislave v období od 01. 09. 2021 do 31. 08. 2023, a oprávnená ukončila stredoškolské štúdium maturitnou skúškou dňa 13. 09. 2023 a odo dňa 20. 09. 2023 bola zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie vedenej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok. Pri posudzovaní rozsudku súdu prvej inštancie v časti nedoplatku na zročnom výživnom odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie povinnosť otca plniť zročné výživné do 30. 09. 2023 žiadnym spôsobom neodôvodnil a z obsahu spisového materiálu, ako aj z výsledkov vykonaného dokazovania nie je možné vyvodiť záver, ako k tomuto dátumu vôbec dospel. Z odôvodnenia rozsudku taktiež nie je zrejmé, na základe čoho súd prvej inštancie povolil otcovi zaplatiť zročné výživné v mesačných splátkach vo výške 100 eur. Tým, že svoje rozhodnutie v tejto časti žiadnym spôsobom neodôvodnil, znemožnil účastníkom preskúmať správnosť rozsudku v tejto časti, týkajúcej sa zročného výživného.

3. Proti vyššie uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie navrhovateľka. Prípustnosť dovolania vyvodila z ust. § 420 písm. f) CSP.

3.1. Je toho názoru, že rozhodnutia súdov prvej a druhej inštancie sú nesprávne a v rozpore so zákonom. Súd prvej a druhej inštancie svojím nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, a to podľa ust. § 420 písm. f) CSP.

3.2. Navrhovateľka už vo svojom odvolaní nesúhlasila so zvýšením výživného zo strany súdu prvej inštancie, a to zo sumy 80 eur na sumu 180 eur mesačne od 27. 03. 2020, nakoľko táto suma nebola

postačujúca. Podotýka, že mesačné výdavky navrhovateľky boli v skutočnosti omnoho vyššie, ako ustálil súd prvej a druhej inštancie na sumu 500 eur mesačne, a to aj vzhľadom na navštevovanie súkromnej strednej školy, krúžky a zhoršený zdravotný stav - zdravotné problémy navrhovateľky. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí nebral zreteľ na skutočnosť, že od roku 2011 odporca prispieval na výživu maloletej iba sumou vo výške 80 eur, pričom žiadnym iným spôsobom sa odporca nepodieľal na výživnom v prípade maloletej. Rovnako tak navrhovateľka poukázala na skutočnosť, že aj keď odporca poberal v danom čase príjem zo závislej činnosti spolu s výsluhovým dôchodkom, odporca neplatil pravidelne výživné na maloletú J.. Z objektívneho hľadiska mal odporca omnoho vyššie príjmy ako matka navrhovateľky, mimo iné aj príjmy z dedičstva, nájmu a následného predaja nehnuteľností, či z vyporiadania BSM. Matka mala v danom období vážne zdravotné problémy (ktoré pretrvávajú doposiaľ) a na úhradu mesačných výdavkov maloletej J. si musela pravidelne požičiavať od svojho brata Ing. Š. B. V danom prípade súd prvej inštancie nedostatočne preveril majetkové pomery odporcu, nakoľko aj lustrácia v prípade bankových účtov odporcu bola vykonaná zo strany súdu prvej inštancie až niekoľko mesiacov neskôr, a to po vykonanej lustrácii bankových účtov v prípade navrhovateľky a jej matky.

Poukázala aj na tú skutočnosť, že súd prvej inštancie nemal zohľadniť pri svojom rozhodovaní o výške výživného, údajný príjem z praxe navrhovateľky, nakoľko ojedinelý príjem dieťaťa spravidla neovplyvňuje vyživovaciu povinnosť rodičov.

3.3. Je toho názoru, že v danom prípade nemal odvolací súd potvrdiť zamietnutie návrhu v časti spätného výživného zo strany súdu prvej inštancie, nakoľko v skutočnosti existovali výnimočné dôvody hodné osobitného zreteľa a v danom prípade sa preukázateľne nejednalo o špekuláciu alebo zneužívanie daného inštitútu zo strany navrhovateľky. Odporca fakticky bránil svojím konaním a správaním uplatneniu nároku zo strany navrhovateľky. Aj po odchode matky s deťmi od odporcu, odporca naďalej psychicky týral, šikanoval a deťom sa vyhrážal.

3.4. Navrhovateľka ďalej nesúhlasí s ohraničením obdobia zročného výživného zo strany odvolacieho súdu (aj súdu prvej inštancie) a s následným odôvodnením v bode 35. v rozsudku odvolacieho súdu, nakoľko má za to, že existujú vážne a oprávnené dôvody pre pokračovanie vyživovacej povinnosti odporcu vo vzťahu k navrhovateľke.

3.5. V závere navrhovateľka uviedla, že odporca doposiaľ vo svojich podaniach riadne nepreukázal dôvody na zrušenie (zánik) jeho vyživovacej povinnosti vo vzťahu k navrhovateľke. Je toho názoru, že preukázala, že nie je schopná sa sama živiť a sama sa o seba postarať, vážne choroby a dlhodobo zlý zdravotný stav jej neumožňujú sa riadne zamestnať a poberať pravidelný príjem. Je dlhodobo odkázaná na svoju matku, ktorá jej poskytuje starostlivosť a finančne ju podporuje. Matka koná v najlepšom záujme navrhovateľky, tak aby nebol ohrozený jej psychický a fyzický stav.

3.6. Navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 14CoP/178/2024 - 656 zo dňa 03. 04. 2025 a rozsudok Mestského súdu Bratislava II sp. zn. B3-38P/68/2020-574 zo dňa 14. 05. 2024 v celom rozsahu a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a uplatňuje si náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Povinný sa k dovolaniu navrhovateľky nevyjadril.

5. Konanie vo veciach výživného plnoletých osôb sa od 01. júla 2016 riadi ustanoveniami CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. CMP v § 76 a § 77a obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania v posudzovanej veci; prípustnosť podaného dovolania bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľky do potvrdzujúceho výroku I. rozsudku odvolacieho súdu, v jeho zamietajúcej časti zvyšku návrhu o zvýšenie výživného, zamietnuť.

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa.

Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov [porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03]. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

10. Podstatou dovolania navrhovateľky cez § 420 písm. f) CSP sú vady v dokazovaní, najmä majetkových pomerov dotknutých osôb a nepriznanie spätného výživného. Najvyšší súd tak skúmal, či dovolacie námietky navrhovateľky sú spôsobilé založiť dôvodnosť dovolania.

11. Predmetom veci je zvýšenie výživného na plnoletú osobu, aj spätne a určenie zročného výživného za rozhodné obdobie. Mestský súd zvýšil navrhovateľke výživné od podania návrhu, ale nie v navrhovateľkou požadovanej výške a vo zvyšku návrh zamietol. Navrhovateľka nesúhlasila so zvýšením výživného na sumu 180 eur, ale požadovala priznanie výživného v plnej výške, t. j. 480 eur. Dovoláním namieta, že súdy nižších stupňov nedostatočne skúmali majetkové pomery jej otca, ktorý sa zbavoval majetku a účelovo sa vzdal dobrého zamestnania. Dovolací súd konštatuje, že táto námietka nie je dôvodná. Naopak, súdy nižšieho stupňa pri určení vyživovacej povinnosti dôsledne postupovali na základe kritérií stanovených § 75 ods. 1 Zákona o rodine, medzi ktoré patrí aj skúmanie majetkových pomerov dotknutých osôb. Prvostupňový súd vykonal rozsiahle dokazovanie majetkových pomerov otca navrhovateľky po príjmovej, ako aj výdavkovej stránke (bod 35. až 38. rozhodnutia a výsluch dotknutej osoby). Následne určil vyživovaciu povinnosť otca podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pričom prihliadol na odôvodnené potreby oprávnenej, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Mestský súd zobral do úvahy, že otcovi zanikla vyživovacia povinnosť k synovi P., okrem výsluhového dôchodku poberá aj starobný dôchodok a získal finančný prospech z predaja nehnuteľností. V čase rozhodovania nevlastnil nehnuteľnosti, ani osobné motorové vozidlo, nemá úspory a naďalej žije v prenajatej časti rodinného domu svojho priateľa, kde uhrádza nájomné s energiami. Má zhoršený zdravotný stav. Súd zároveň preskúmal aj majetkové pomery matky oprávnenej, u ktorej dcéra býva v spoločnej domácnosti. Výšku vyživovacej povinnosti otca mestský súd vyhodnotil v bode 54. odôvodnenia rozsudku. Odvolací súd potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu o určení výživného pre plnoletú dcéru povinného. Výživné vo výške 180 eur mesačne považoval, vzhľadom na dokazovanie, dostatočné. Odvolací súd skonštatoval, že mestský súd postupoval správne, keď návrh vo zvyšku zamietol, pretože bol v tejto časti nedôvodný. Na margo dovolacej námietky, ktorá bola aj odvolacou

námietkou, v bode 34. odvolací súd uviedol, cit: „V nadväznosti na uvedené odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení preskúmaného rozsudku v časti určeného výživného vypořiadal so všetkou relevantnou argumentáciou účastníkov, ktorú vzniesli v priebehu prvoinštančného konania, dokazovanie vykonal v potrebnom rozsahu, jeho výsledky správne vyhodnotil a dospel k správnym skutkovým záverom, pričom vec i správne právne posúdil v tejto časti. Vyhodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie je v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania aj so zásadami formálnej logiky, pričom pri hodnotení dôkazov nemožno súdu vyčítať žiadne pochybenia, preto ani nemožno polemizovať s jeho skutkovými závermi, ktoré majú oporu vo vykonanom dokazovaní.“

12. Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že v hodnotení dôkazov súdmi nižších inštancií nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Pre úplnosť uvádza, že nedostatočne zistený skutkový stav a nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov nižšími súdmi bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe súdu, pretože (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal a (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe dôvodnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999), ako aj viaceré jeho rozhodnutia (napríklad sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012) zastávajú názor, že ani prípadná neúplnosť, či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná (bez ďalšieho) za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania.

13. Okrem toho, dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Prieskum skutkových zistení zo strany dovolacieho súdu spočíva iba v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci nezistil.

14. Predmetom dovolania bola aj námietka navrhovateľky ohľadom nepriznania spätného výživného. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že prvostupňový súd odôvodnil nepriznanie spätného výživného v bode 54. rozsudku tým, že nemal preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by bránili matke podať návrh na zvýšenie výživného skôr, pred podaním návrhu na zvýšenie výživného dňa 27. 03. 2020. Mestský súd za dôvod hodný osobitného zreteľa nepovažoval tvrdenie matky, že návrh na zvýšenie výživného nepodala pred dňom 27. 03. 2020 preto, že chránila deti pred stresom, psychickým týraním zo strany otca a chcela tým zabezpečiť ich nerušený psychický a fyzický vývoj, z dôvodu, že otec sa s deťmi dlhodobo nestretával (nebol s nimi v kontakte). Odvolací súd súhlasil a v bode 33. napadnutého rozsudku doplnil, že okolnostiam spočívajúcim v subjektívnych ťažkostiach matky v súvislosti so včasným podaním návrhu nie je možné pripísať váhu ospravedliteľného dôvodu, pre ktorý by konanie nebolo možné začať skôr. Odvolací súd sa aj v tomto smere stotožnil s názorom súdu prvej inštancie a dôvod hodný osobitného zreteľa na spätné priznanie zvýšeného výživného nevzhladol. Na uvedenom právnom závere súdov nižších stupňov nie je čo meniť.

15. Dovolací súd tak uzatvára, že súdy dostatočne zistili skutočný stav veci, pri rešpektovaní vyšetrovacieho princípu (§ 35 a § 36 CMP) a v dôsledku jeho správneho vyhodnotenia vyvodili v danej veci správne skutkové a právne závery. Z vyššie uvedeného sumáru vyplýva, že zo strany súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil dovolateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a preto dovolací súd konštatuje, že dovolateľkou uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP neexistuje (nie je daný).

Z uvedeného dôvodu preto dovolanie dovolateľky do potvrdzujúceho výroku I. napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, v časti o zamietnutí návrhu na zvýšenie výživného vo zvyšku, podľa ustanovenia § 448 zamietol.

16. Navrhovateľka dovolaním napadla aj výrok I. napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v časti o zvýšení výživného.

17. Podľa ustanovenia § 424 CSP dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

18. V danom prípade mestský súd výrokom I. rozhodol: „Súd zvyšuje vyživovaciu povinnosť otca na plnoletú dcéru J. S., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 80 eur mesačne na sumu 180 eur mesačne od 27.03.2020, ktoré výživné je otec povinný poukazovať k rukám plnoletej dcéry vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.“ Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku o zvýšení výživného potvrdil (výrok I.). Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že neúspešnou stranou sporu je ten, ktorý nemal v spore úspech. Posúdenie otázky, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vyznelo v prospech či neprospech strany sporu prislúcha iba dovolaciemu súdu. Či je strana oprávnená podať dovolanie bude závisieť od toho, či napadnutý výrok odvolacieho súdu vyznel v prospech alebo neprospech tej či onej strany. V predmetnej veci, keďže navrhovateľka žiadala zvýšenie výživného a súdy jej ho priznali, aj keď nie v takej výške, ako žiadala v návrhu, je potrebné konštatovať, že časť potvrdzujúceho výroku odvolacieho súdu o zvýšení výživného je v prospech navrhovateľky. Dovolanie preto do tejto časti podala neoprávnená osoba. Dovolací súd by mohol pristúpiť k dovolaciemu prieskumu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP iba v prípade, ak by dovolanie podala oprávnená osoba.

19. Dovolanie v danom prípade smerovalo proti tej časti rozhodnutia, proti ktorému nie je prípustné, preto dovolanie do potvrdzujúceho výroku I. napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v časti o zvýšení výživného podľa ustanovenia § 447 písm. b) CSP odmietol, keďže ho podala neoprávnená osoba.

20. Navrhovateľka dovolaním napadla aj výrok II. odvolacieho súdu, ktorým súd vo zvyšnej, odvolaním napadnutej časti, rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (zročné výživné).

21. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd zmätočnosti, ktoré sú vymenované v ustanoveniach § 420 písm. a) až f) CSP. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Pokiaľ je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

22. V súvislosti s podaným dovolaním smerujúcim proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v časti, ktorým zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, dovolací súd poukazuje na rozhodnutie č. R 19/2017 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 3/2017, ktorého právna veta znie: „Dovolanie proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nesmeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, ani rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku“.

23. Z uvedeného je zrejmé, že sa nejedná o rozhodnutie vo veci samej, ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V dôsledku zrušenia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom a vrátenia veci na ďalšie konanie nebola vec v časti zročného výživného právoplatne skončená a ako vyplynulo so

spisu, súd prvej inštancie o nej konal a rozhodoval rozsudkom Mestského súdu Bratislava II. zo dňa 27. mája 2025 č. k. B3-38P/68/2020-719, voči ktorému podal povinný odvolanie. Vec tak v tejto časti nie je právoplatne skončená.

24. Z uvedeného dôvodu preto dovolanie dovolateľky do výroku II. napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP bez skúmania, či v konaní došlo k dovolateľkou namietanej procesnej nesprávnosti.

25. Dovolací súd žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 52 CMP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.